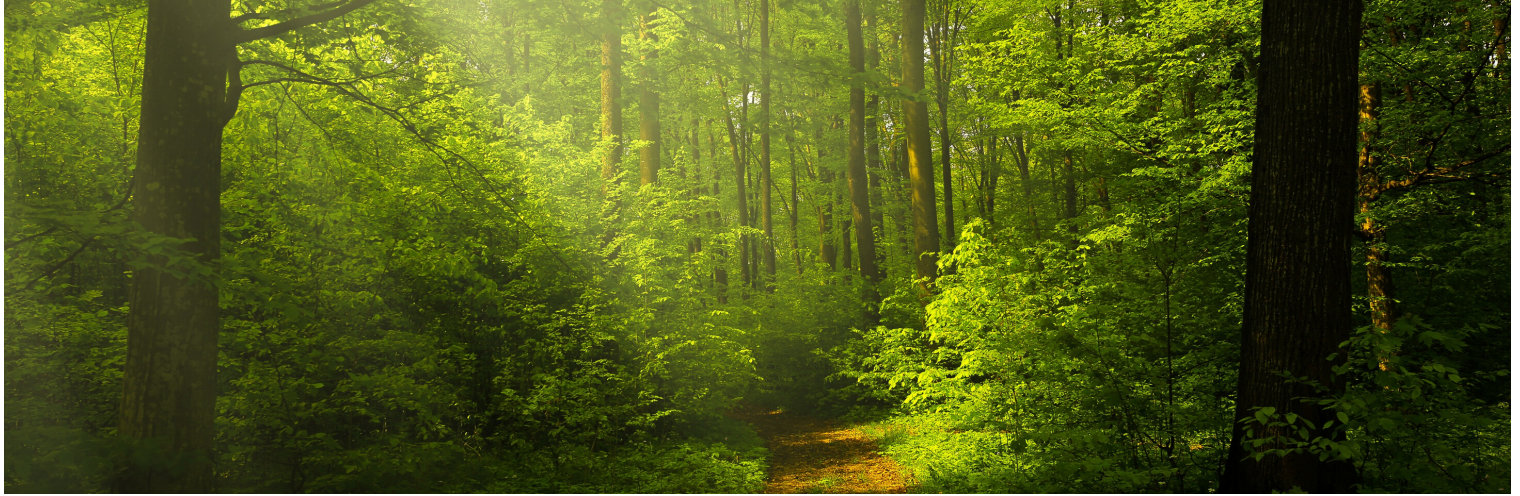

KLIMA PANDEMIA

Francisco Aita Santuak, "Etxe Komunaren Zainketari" buruz, Laudato si Gutun Entziklika sinatu zuen duela bost urte, 2015eko maiatzaren 24an. Entziklikaren izenburua Asiseko San Frantziskoko izakien kantuan oinarritzen da: "Nire Jauna, gure arreba ama lurrarengatik, zeinak sostengatu eta gobernatzen gaituen, eta fruitu ezberdinak ekoizten ditu, lore eta belar koloretsuekin".

Aita Santuak, bere gogoeta zabalean, hauxe gogorarazten hasten da: "arduragabekeriaz erabiltzeagatik sortzen dugun kaltea, eta Jainkoak bertan jarri dituen ondasunen gehiegizko erabilera. Haien jabe eta menderatzaile ginela pentsatuz hazi gara, indarrez garbitzera baimenduak...".

Ez dago argitasun eta irmotasun handiagorik, baina uste dut oraindik ez garela behar adina jabetzen errealitate horretaz. Badirudi oraindik ez digula gehiegi eragiten, eta neurri eraginkorrak eta erradikalak hartzeko, benetako arriskua dagoela ziur egotea, beharrezkoa da.

Lehenik, beraz, "eragiten dugun kalteaz" jabetzea da. Osasunaren Mundu Erakundearen (OME) 2016ko datuen arabera, poluzioak, Espainian bakarrik, urtean, 12.574 pertsona hiltzen ditu.

Heriotza horiek arnas aparatuko infekzioei (1.138), birika, trakea eta bronkioetako minbiziari (1.212), bihotzeko iskemiei (5.226) eta garun-hodietako istripuei (2.841) eragiten dien kutsadura handiaren ondorio dira. Mundu osoan, airearen kutsadurak eragindako bizi-itxaropen galera, 2,9 urtekoa da.

Zer esan nahi du honek guztiak? Orain gauden Covid-19ren testuinguruan, jakin behar dugu airearen poluzioak jasaten ari garen pandemiak baino giza galera gehiago eragingo dituela.

Oraingo egoeraren premiak ezindu ezkutatu eskuartean dugun arazo globalaren sakontasuna. Horrek esan nahi du beste pandemia mota bat ere badugula, klimatikoa, eta agian, gaur egungoak, errealitate ezkutuago hori sakonago ikusten lagun diezaguke.

Desberdintasuna da, egungo pandemian kudeaketaren ondorio negatiboak, eta asmatzeak edo hanka-sartzeak, aste gutxiren artean ikusten ditugula. Klimatikoan, berriz, 25 urte inguru behar ditugu gaur egun egiten dugunaren eragina ikusteko, onerako edo txarrerako. Eta gaur bizi dugunaren jatorria duela mende laurden bat egin genuenean oinarritzen da.

Kezkatu egiten gaitu birusaren ondorioz, datozen hilabeteetan senideren edo lagunaren bat hiltzea. Baina ez gaitu arduratzen, ez eta kezkatzen ere, klima-aldaketak osasun-arazo larriak izango ote dituen eurengan.

Aita Santuak, behin eta berriz, zera dio entziklikaren hitzaurretik: "gizakiaren bihotzean dagoen indarkeria... lurrean, uretan, airean eta izaki bizidunetan ikusten ditugun gaixotasun-sintometan ere azaltzen da. Horregatik, txiro abandonatu eta tratu txarrenak jasan dituztenen artean, gure lur zapaldu eta suntsitua dago...".

Benetan entzun behar dugu Aita Santuak egiten duen deia: "...giza familia guztia garapen iraunkor eta integralaren bila elkartzea, bai baitakigu gauzak aldatu egin daitezkeela..."; "planetaren etorkizuna eraikitzen ari garen moduari buruzko elkarrizketa berri baten aldeko presazko gonbidapena egiten dut. Guztiok batzen gaituen eraldaketa behar dugu...; zoritxarrez, ingurumen-krisiari irtenbide zehatzak bilatzeko ahalegin asko zapuztu egiten

Arazoa ukatzea, axolagabekeria, etsipen eroso edo irtenbide teknikoetan konfiantza itsua izatea bezalako jarrerekin. Elkartasun unibertsal berri bat behar dugu. Guztiok lagun dezakegu Jainkoaren tresna gisa sorkuntza zaintzeko". Entziklika lasai-lasai, eta etorkizunari begira irakurtzera gonbidatzen zaituztet.

Ez dezagun ahaztu klima-aldaketak arriskuan jartzen duela gure planetan bizi den eta etorkizunean biziko den herritar oro. Benetako mehatxua da. Motela bai, baina uste baino askoz ere arriskutsuagoa. Koronabirusarekin, naturak mezu bat bidaltzen digu, eta ohartarazten digu planeta ez zaintzeak, geure burua ez zaintzea esan nahi duela. Hitzarmen handi bat behar dugu planetaren osasuna hobetzeko.

Xabier Andonegi
Caritas Gipuzkoako Konsiliaria